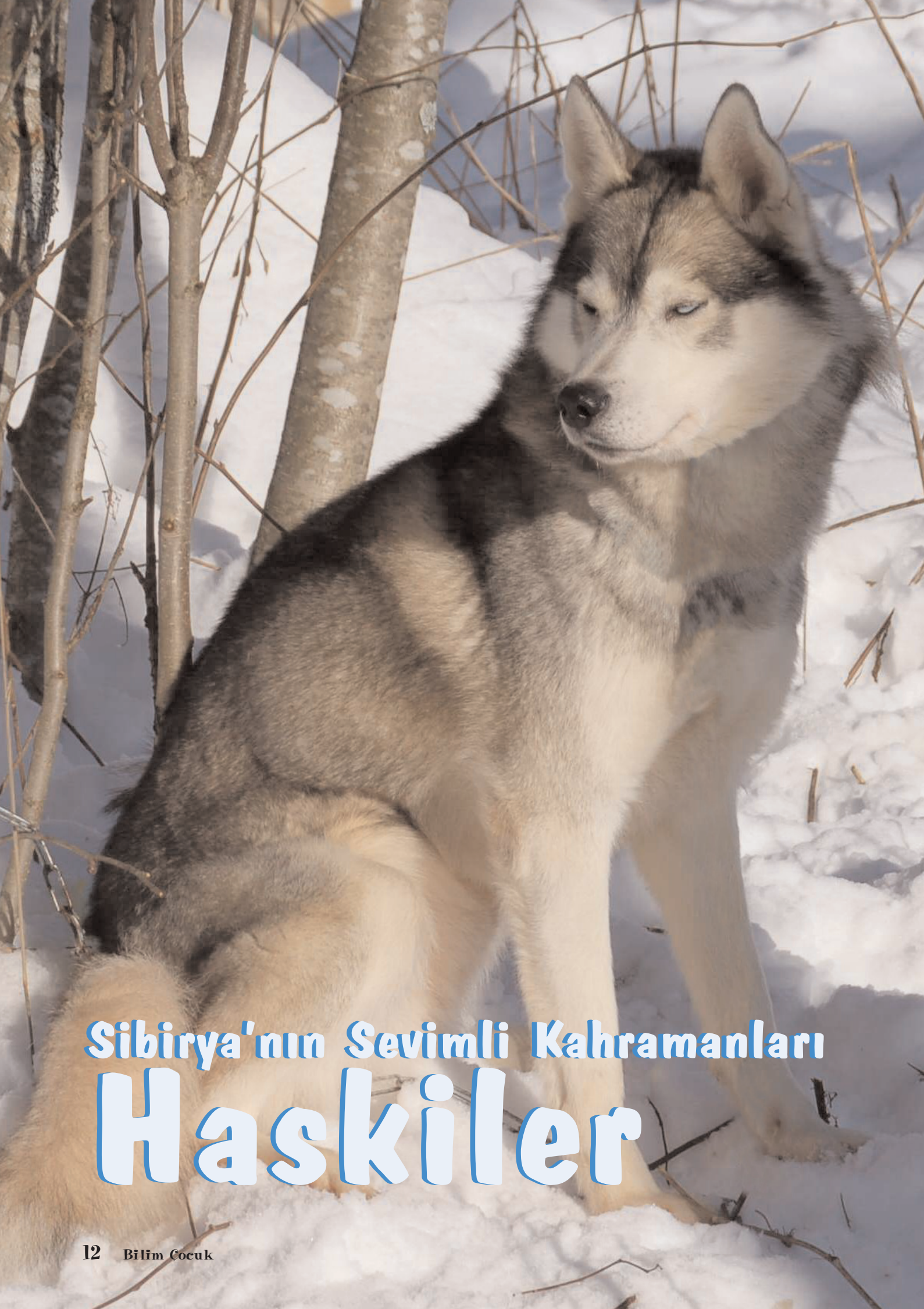

A Siberian Husky is sitting in a snowy forest. The dog has a thick coat with grey, black, and white fur. It is looking slightly to the left. The background shows snow-covered ground and bare tree branches.

Sibirya'nın Sevimli Kahramanları Haskiler

Haskileri bilir misiniz? Haskiler, zeki, cesur, zor koşullara dayanıklı, güçlü sezgilere sahip ve dost canlısı köpekler. Bu neşeli hayvanlar, insanların evcilleştirdiği ilk köpek cinslerinden biri. Sibiryası haskilerin ataları, günümüzden üç bin yıl kadar önce, Sibiryası'da Kuzey Buz Denizi'nin kıyısında yaşayan Chukchi ("çakçı" diye okunur) kabilesince evcilleştirilmiş. Sibiryası'nın kuzeyindeki iklim koşulları çok sert. Chukchi'lerin sık sık avlanmak için köylerinden uzağa gitmeleri gerekirmiş. Bu yolculuklarda en yakın dostları, haskilermiş. Yolculuk, haskilerin çektiği kızaklarla yapılmış. Haskilerin en önemli özelliklerinden biri de, yol bulma ve tehlikelerden kaçınma konusunda müthiş bir sezgilerinin olması ve bu konuda çok hızlı bir biçimde karar verebilmeleriymiş. Haskiler, uzun ve soğuk kış gecelerinde aile bireyleriyle birlikte aynı çatı altında uyuyor, onları ısıtıyormuş.

Haskiler gibi kuzey enlemlerine özgü köpeklerin bazı ortak özellikleri var. Bu köpeklerin kürkleri çift katlı. Altta, yumuşak ve kısa tüyler bulunuyor. Bu tüylerin üzerindeyse kalın, uzun tüylerden oluşan bir tabaka var. Altındaki tabaka, köpeğin beden sıcaklığının korunmasına yardımcı oluyor. Üst tabakadaki tüylerse, köpeğin derisinin ıslanmasını önüyor. Haskilerin kalın, bol tüylü ve genellikle kıvrık duran bir kuyrukları var. Uyurken de kuyruklarını kıvrarak burunlarının üstüne örtüyorlar. Aslında, kuzey enlemlerine özgü köpeklerin çoğunun dış görünümü az çok birbirini andırıyor: dik kulaklar, kalın bir kürk ve dostluk çağrıştıran bir yüz ifadesi! Akıtarlar, samoyedler ve melez bir cins olan Alaska haskilerinde de olduğu gibi.

Sibiryası haskilerinin en ilginç özelliklerinden biri, göz renkleri. Haskilerin gözleri kahverengi, açık mavi ya da her iki rengin karışımı olabilir. Bir gözü kahverengi, bir gözü mavi renkli haskilere de sık rastlanır. Yüzleri genellikle beyazdır. Sibiryası

haskilerinin kürkü de, beyazdan siyaha kadar değişen çok çeşitli renklerde olabilir. Ancak birçoğu siyah - kırmızı karışımı, beyaz lekelerle ya da gri gölgelerle süslü bir kürke sahip.

İnsanlar, yüzyıllar boyunca kendi yaşam biçimlerine ve gereksinimlerine en uygun özelliklere sahip köpekleri seçerek onların yavrularını beslemişler. Haski cinsi de böyle ortaya çıkmış. Haskiler, koşmayı, kızak çekmeyi çok seviyorlar. Bu nedenle bol bol egzersiz yapmaya gereksinim duyuyorlar. Haskiler, bugün de atalarının gücünü, cesaretini ve olumlu özelliklerini taşıyorlar. Sibiryası haskileri, hemen herkese, özellikle de çocuklara çok sıcak davranırlar. Başka cinslerden köpeklerin yalnızca birlikte yaşadıkları ailenin bireylerine gösterdiği sevgiyi, onlar herkese gösterebilirler. Bu özelliklerini de atalarının alışkanlıkları ve yaşam koşulları nedeniyle kazanmışlar. Çünkü Chukchi'lerde haskiler ailenin bir parçası gibi görülürmüş ve her ailenin çok sayıda haskisi olurmuş. Sibiryası haskilerinin bir başka özelliği de, başka köpeklerin dostluğundan çok hoşlanmaları.

Sibiryası haskileri, yeni ortamlara kolaylıkla uyum sağlayabilirler. Biliyorsunuz, geçmişte haskiler uzun yolculuklarda Chukchi avcılarının en güvenilir dostlarıydılar. Ancak, günümüzde bu özellikleri onların kent yaşamına uyum sağlamalarına engel olabiliyor. Sibiryası haskileri çok ender

olarak havlar. Ancak bu, sessiz oldukları anlamına gelmiyor. Eğer ruh halleri uygunsa başlarını havaya dikip doğadaki en güzel seslerden birini çıkarmaya başlıyorlar: Sibiryası haskisinin uluması! Ancak, bu sesler bir haski severe müzik gibi gelse de, komşular bu konuda bambaşka hisler içinde olabiliyorlar! İşte, size haskilerin özellikle apartman dairelerinde bakılmaya uygun olmadıklarını gösteren bir neden daha!

Haskilerin ününün dünyaya yayılışı ve Sibiryası dışındaki yerlerde de üretilmeleri, 20. yüzyılın başında Alaska'ya getirilmeleriyle başlamış. Haskilerin Alaska'ya gelişi, bölgedeki altın arayıcılarıyla birlikte olmuş. O zamanlar, köpeklerin çektiği kızaklarla yapılan ulaşım, bölgedeki en güvenli ulaşım yoluymuş. Bazı altın arayıcıları Sibiryası'dan Alaska'ya az sayıda Sibiryası haskisi getirmişler. Bu kişilerden en ünlüsü, bugün adı neredeyse bir efsaneye dönüşmüş olan Leonhard Seppala. Norveç doğumlu olan Seppala, 1900'lerin başında Alaska'ya göç etmiş. 1925 yılında, Alaska'daki Nome ("Nom" okunur) kentinde bir difteri salgını baş göstermiş. Hava koşulları öyle kötüymüş ki, Anchorage ("Ankorik" okunur) kentinde bulunan serumların Nome'a götürülmesi işine yalnızca kızakçılar cesaret edebilmiş. Seppala ve 40 kadar köpekten oluşan ekibi, rüzgârın etkisiyle -40 santigrad dereceye varan hava sıcaklığına, hızı saatte 100 kilometreye varan rüzgâr hızına ve her tür güçlüğü karşın yolculuklarını tamamlamayı

başarmışlar. Serumı kısa sürede en uzak noktaya ulaştırarak çok sayıda insanın yaşamını kurtarmışlar. Seppala ve onun kızak köpeklerinin lideri olan Togo adlı Sibiryası haskisi kahraman ilan edilmiş. Bu tarihten sonra da birlikte çok sayıda kızak yarışına katılarak çeşitli başarılar elde etmişler. Sibiryası haskilerinin ünü yayılmış. Ancak, kısa bir süre sonra Sibiryası'daki haskilerin sınır dışına çıkması yasaklanmış. Bugün bile, özellikle ABD'de bulunan Sibiryası haskilerinin büyük bölümünün soyu, Seppala'nın köpeklerine dayanıyor.

Günümüzde özellikle ABD'nin ve Avrupa'nın belli bölgelerinde, köpeklerin çektiği kızaklarla yapılan yarışlar en önemli kış etkinliklerinden biri. Bugün bu yarışlarda Sibiryası haskilerinin dışında köpek cinsleri daha çok kullanılıyor. Kızak yarışlarının en ünlülerinden biri, 1973 yılından bu yana Leonhard Seppala'nın onuruna düzenlenen ve 1925 yılında Anchorage'dan Nome'a serum ulaştıran kızakçıların kullandığı rotayı izleyen Iditarod Kızak Köpeği Yarışı. Her yıl belli zamanlarda, Japonya'dan Almanya'ya kadar ondan fazla ülkeden kızakçı bu yarış için köpekleriyle birlikte Alaska'ya geliyor.

Aslı Zülal

Kaynaklar

http://www.akc.org/breeds/siberian_husky/index.cfm
<http://www.iditarod.com/>

